

Oplysninger efter forordningen om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle

Produktet fremmer miljømæssige og sociale karakteristika ved at tage hensyn til følgende

- Drivhusgasemissioner
- Grønne værdipapirer
- Tobak
- Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korrupsion og bestikkelse
- Drivhusgasintensitet
- Sociale rettigheder
- Forvaltningsskik

Ovennævnte bæredygtighedsfaktorer er integreret i 56 pct. af produktets investeringer.

Klimarisici er identificeret som en bæredygtighedsrisiko for de underliggende investeringer i form af fysiske risici afledt af klimaforandringer og transitionsrisici afledt af omstillingen til en lavemissionsøkonomi. Produktet integrerer transitionsrisici i investeringsstrategien i henhold til politik for integration af bæredygtighedsrisici, som er nærmere beskrevet i Lægernes Pensions politik for bæredygtighed.

I Bilag I findes yderligere oplysninger om hvordan ovenstående bæredygtighedsfaktorer er integreret i investeringsstrategien for produktet.

Model for offentliggørelse af oplysninger om finansielle produkter, der skal gives forud for indgåelse af en aftale, jf. artikel 8, stk. 1, 2 og 2a, i forordning (EU) 2019/2088 og artikel 6, stk. 1, i forordning (EU) 2020/852

Ved en **bæredygtig investering** forstås en investering i en økonomisk aktivitet, der bidrager til et miljømæssigt eller socialt mål, forudsat at investeringen ikke i væsentlig grad skader miljømæssige eller sociale mål, og at de virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis.

EU-klassificeringssystemet er et klassificeringssystem, der er fastsat i forordning (EU) 2020/852, og som opstiller en liste over **miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter**. I nævnte forordning er der ikke fastsat en liste over socialt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Bæredygtige investeringer med et miljømål kan være i overensstemmelse med EU-taksonomien eller ej.

Produktnavn:

Supplerende Livsrente

Indikator for juridiske enheder:

529900ADCRMS97AZYR34

Miljømæssige og/eller sociale karakteristika

Har dette finansielle produkt et bæredygtigt investeringsmål?

Ja Nej

Det vil foretage et minimum af bæredygtige investeringer med et miljømål: ___%

Det fremmer miljømæssige/sociale (M/S) karakteristika, og selv om det ikke har en bæredygtig investering som mål, har det en minimumsandel af bæredygtige investeringer på 0%

i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

med et miljømål i økonomiske aktiviteter, der ikke kvalificerer som miljømæssigt bæredygtige i henhold til EU-klassificeringssystemet

med et socialt mål

Det vil foretage et minimum af bæredygtige investeringer med et socialt mål: ___%

fremmer M/S-karakteristika, men vil ikke foretage nogen bæredygtige investeringer

Hvilke miljømæssige og/eller sociale karakteristika fremmes af dette finansielle produkt?

Produktet fremmer miljømæssige og sociale karakteristika ved at tage hensyn til følgende bæredygtighedsfaktorer:

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

- Drivhusgasemissioner
- Grønne værdipapirer
- Tobak
- Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse

Investeringer i statsobligationer

- Drivhusgasintensitet
- Grønne værdipapirer
- Sociale rettigheder
- Forvaltningsskik

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

- Drivhusgasintensitet

Investeringer i fast ejendom

- Drivhusgasintensitet

Ved at tage hensyn til ovenstående bæredygtighedsfaktorer er det hensigten at reducere investeringers negative indvirkninger på bæredygtighed. Der er integreret flere redskaber i produktets investeringsstrategi, med henblik på at sikre, at produktets investeringer tager hensyn til ovennævnte bæredygtighedsfaktorer. Læs mere herom i afsnittet *Investeringsstrategi* nedenfor.

Produktet anvender referencebenchmarks med henblik på at opnå de miljømæssige og sociale karakteristika som produktet fremmer. Læs mere herom i afsnittet *Referencebenchmarks* nedenfor.

● *Hvilke bæredygtighedsindikatorer anvendes til at opnå de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette produkt?*

Bæredygtighedsindikatorerne afspejler de bæredygtighedshensyn som er integreret i produktets investeringer. De er udvalgt med henblik på at måle, i hvilken grad produktet opnår at tage hensyn til de konkrete bæredygtighedsfaktorer.

De klimarelaterede bæredygtighedsindikatorer findes, i tabellerne nedenfor, under "drivhusgasemissioner" og "grønne værdipapirer". Indikatorer for drivhusgasemissioner omfatter CO₂-aftryk fra produktets investeringer. CO₂-aftryk opgøres på forskellige udledningstyper (anvendelsesområder eller "scopes") og aktivklasser, da opgørelsesmetoden er tilpasset den underliggende investeringstype, der kan være et selskab, en stat eller en ejendom.

Hertil kommer de indikatorer, som kan have en indvirkning på reduktionen af drivhusgasemissioner, nemlig andelen af selskaber med involvering i fossil energi og andelen af selskaber, som ikke har fastsat CO₂-reduktionsmål i tråd med Paris-aftalens temperaturmålsætning. Derudover måles andelen af obligationer i produktet, der finansierer aktiviteter, der ikke lever op til EUs standarder for miljømæssigt bæredygtige aktiviteter. Indikatorerne er udvalgt blandt de målepunkter, som EU har fastsat, for de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighed. De betragtes derfor som væsentlige for vurdering af produktets klimarelaterede bæredygtighedshensyn.

Resterende indikatorer fordeler sig over flere temaer, men har det tilfælles, at de afspejler de eksklusionskriterier der er fastsat i produktets investeringsstrategi. Eksklusionskriterierne betyder, at selskaber og lande som bryder med kriterierne, er udelukket fra produktet og dets investeringer. Eksklusionskriterierne fremgår af de grå felter, i tabellen nedenfor, og hensigten med indikatorerne er at måle hvorvidt produktet efterlever de fastsatte eksklusionskriterier.

Bæredygtighedsindikatorer måler, hvordan de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette produkt, opnås.

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).
	CO2-aftryk (anvendelsesområde 1-, 2- og 3-drivhusgasemissioner).
	CO2-aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er aktive i sektoren for fossile brændstoffer.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO2-emissioner med henblik på tilpasning til Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasselskaber" under energisektoren, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.
Grønne værdipapirer	Andel investeringer, som ikke er investeret i grønne virksomhedsobligationer, herunder obligationer udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.
Tobak	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra distribution eller salg af tobaksprodukter.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af produkter og services nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af navne-rettigeheder til brug for tobaksprodukter.

Sociale og personale-mæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben.
	Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af atomvåben.

Investeringer i statsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator
Drivhusgasintensitet	Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.
Grønne værdipapirer	Andel af investeringer, som ikke er investeret i grønne statsobligationer, herunder obligationer udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.
Sociale rettigheder	Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelser af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning.
Forvaltningsskik	Antallet af investeringsmodtagende lande med laveste bæredygtighedsrating og stater med den næstlaveste rating med risiko for nedjustering.
	Antallet af investeringsmodtagende lande i jurisdiktioner på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner.

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikator
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).
	CO2-aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).

Investeringer i fast ejendom

Bæredygtighedsfaktor	Bæredygtighedsindikatorer
Drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner).
	CO2-aftryk for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter).

● **Hvad er målene for de bæredygtige investeringer som det finansielle produkt delvis har til hensigt at foretage, og hvordan bidrager de bæredygtige investeringer til sådanne mål?**

Lægernes Pension har fastsat en målsætning om at grønne investeringer skal udgøre 15 pct. af pensionskassens samlede investeringer i 2030. Definitionen af grønne investeringer baseres på EU-klassificeringssystemets definition af miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Målsætningen omfatter alle investeringer i produktet.

Produktet kan på nuværende tidspunkt ikke garantere at foretage bæredygtige investeringer der lever op til EU-klassificeringssystemets kriterier for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Der angives derfor en minimumsandel af bæredygtige investeringer på 0 pct.

EU-klassificeringssystemet er fortsat under implementering, hvilket indebærer udfordringer med at fremskaffe relevante og dækkende data. Det gælder særligt for ikke-børsnoterede investeringer i produktet, hvorfor opgørelsen endnu ikke omfatter denne type investeringer. I takt med at de endelige lovkraft foreligger og data forbedres forventes dette afspejlet i opgørelsen.

Andelen af bæredygtige investeringer opgøres i dag, på baggrund af estimater, foretaget af dataleverandøren MSCI. Det bemærkes, at den metode der ligger til grund for estimatet, ikke er i overensstemmelse med EU's kriterier for bæredygtige investeringer, herunder miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

● **Hvordan skader de bæredygtige investeringer, som det finansielle produkt delvis har til hensigt at foretage, ikke i væsentlig grad nogen af de miljømæssige eller sociale bæredygtige investeringsmål?**

Bæredygtige investeringer må ikke i væsentlig grad skade miljø eller sociale mål i henhold til EU-klassificeringssystemet. I fraværet af dækkende data screenes investeringers potentielle væsentlige skadevirkninger på baggrund af oplysninger om virksomheders involvering i miljømæssige og sociale kontroverser. Virksomheder involveret i alvorlige kontroverser ekskluderes.

Denne metode er ikke i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemets kriterier for bæredygtige investeringer, herunder miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

----- **Hvordan er der taget hensyn til indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?**

Bæredygtige investeringer i produktet omfattes af bæredygtighedsfaktorer angivet ovenfor. Der tages ikke særskilt hensyn til øvrige indikatorer for negative indvirkninger på bæredygtighedsindikatorer for de investeringer der opgøres som bæredygtige.

----- **På hvilken måde er de bæredygtige investeringer i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder? Nærmere oplysninger:**

For at en investering kan klassificeres som bæredygtig, er det en forudsætning at investeringen overholder OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder. Produktet screener investeringer for involvering i sociale og ledelsesmæssige kontroverser. Virksomheder involveret i alvorlige kontroverser ekskluderes.

De vigtigste negative indvirkninger er investeringsbeslutningernes betydeligste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktor er i forbindelse med miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål, respekt for menneskerettighederne, bekæmpelse af korruption og bekæmpelse af bestikkelse.

EU-klassificeringssystemet fastsætter et princip om ikke at gøre væsentlig skade, hvorved investeringer, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ikke i væsentlig grad bør skade målene i EU's klassificeringssystem, og der er specifikke EU-kriterier.

Princippet om ikke at gøre væsentlig skade gælder kun for de investeringer, der ligger til grund for det finansielle produkt, og som tager højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. De investeringer, der ligger til grund for den tilbageværende andel af dette finansielle produkt, tager ikke højde for EU-kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter.

Andre bæredygtige investeringer må heller ikke i væsentlig grad skade miljømæssige eller sociale mål.

Tager dette finansielle produkt hensyn til de vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer?

Ja, delvist. Produktet tager hensyn til udvalgte indikatorer for vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. De udvalgte indikatorer er i overensstemmelse med Lægernes Pensions politik for identifikation og prioritering af investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. Indikatorerne fremgår i tabellerne ovenfor under bæredygtighedsindikatorer.

Nej

Hvilken investeringsstrategi følger dette finansielle produkt?

Produktet integrerer en række redskaber i investeringsstrategien, der har til formål at reducere investeringers negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer.

Strategi for investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Drivhusgasemissioner

CO2-målsætning:

Lægernes Pension har tilsluttet sig FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance. Initiativet har til hensigt at understøtte investorers mål om netto-nuludledninger fra investeringsporteføljen inden 2050. I henhold til retningslinjer fastsat i initiativet er produktets børsnoterede aktie- og virksomhedsobligationsinvesteringer omfattet af en målsætning om at CO2-aftrykket fra investeringerne skal reduceres med hhv. 25 pct. og 30 pct. inden udgangen af 2024 relativt til niveauet ultimo 2019.

CO2-aftrykket opgøres som anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner pr. investeret mio. kr.

Eksklusionskriterier:

- Virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand.
- Virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis.
- Virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul.
- Virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion.
- Virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasselskaber" under energisektoren.

Sektortilhørsforhold bestemmes i henhold til klassifikationsstandarderne Global Industry Classification Standard (GICS) og Bloomberg Industry Classification Standard (BICS).

Investeringsstrategien er retningsgivende for investeringsbeslutninger baseret på faktorer som f.eks. investeringsmål og risikotolerance.

Selskaber omfattet af eksklusionskriterier undtages eksklusion såfremt deres klimaplaner vurderes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning. Vurderingen beror på om selskabets fremtidige udledninger er i overensstemmelse med et CO2-budget, som sikrer en maksimal temperaturstigning på under 2 grader. Selskabers temperatur opgøres med afsæt i MSCI's metode herfor. Der kan desuden investeres i grønne obligationsudstedelser fra selskaber omfattet af eksklusionskriterier. Grønne obligationsudstedelser opgøres med afsæt i Bloomburghs metode baseret på Green Bond Principles fastlagt af International Capital Markets Association.

Benchmarks:

Børsnoterede aktier

- For aktier anvendes et referencebenchmark der re-vægter selskaber i indekset baseret på muligheder og risici forbundet med overgangen til en lav-emissionsøkonomi. Benchmarkets CO2-aftryk er 30 pct. lavere end investeringsuniverset, og revideres årligt, så der opnås CO2-reduktioner på 7 pct. årligt fra 2021 og frem. I benchmarket indgår anvendelsesområde 1-, 2- og 3-drivhusgasemissioner.

Børsnoterede virksomhedsobligationer

- For investeringer i selskaber med lavere kreditvurdering (High Yield) anvendes et strategisk benchmark, hvor selskaber revægtes med afsæt i en samlet score for selskabets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Eksponeringen øges til selskaber med høje ESG-ratings samt de selskaber, hvis ESG-rating forbedres over tid. Modsat reduceres eksponeringen til virksomheder med lav rating. Selskaber med laveste rating-niveau ekskluderes. Metoden medfører, at selskaber og sektorer med høje CO2-udledninger nedvægtes. Benchmarket har derfor et lavere CO2-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- For investeringer i statsejede selskaber fra udviklingsøkonomier (emerging markets) med udstedelser i hård valuta anvendes et referencebenchmark, hvor selskaber revægtes med afsæt i en samlet score for selskabets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Eksponeringen øges til selskaber med høje ESG-ratings, mens eksponeringen reduceres til selskaber med lav rating. Selskaber med laveste rating-niveau ekskluderes. Metoden medfører, at selskaber og sektorer med høje CO2-udledninger nedvægtes. Benchmarket har derfor et lavere CO2-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.

Aktivt ejerskab:

Der gennemføres selskabsdialoger indenfor klima i samarbejde med investornetværket Climate Action 100+. Dialogerne er målrettet selskaber med de højeste CO2-udledninger globalt og centrerer omkring integration af klimarisici i rammerne for selskabets ledelse, CO2-reduktioner i tråd med Paris-aftalen, samt rapportering af klimaforhold med afsæt i internationale anbefalinger.

Derudover anvendes stemmeretter i videst muligt omfang for produktets aktieinvesteringer. Stemmeafgivning sker med afsæt i stemmeanbefalinger fastsat i "Sustainability International Proxy Voting Guidelines" udarbejdet af foreningens rådgiver, ISS. Stemmepolitikken betyder, at der generelt bakkes op om forslag, som fremmer selskabers arbejde med klimarisici.

Det gælder bl.a. følgende:

- Der stemmes imod bestyrelseskandidater i selskaber med høje CO2-udledninger, hvor selskabet ikke vurderes at have taget tilstrækkelige initiativer til at identificere, vurdere og mitigere
- Der stemmes for aktionærforslag, som ønsker yderligere information om selskabers klimarisici, herunder hvordan selskaber identificerer, vurderer og mitigerer klimarisici.

- Der stemmes for aktionærforslag, som ønsker at selskabet forpligter sig til at fastsætte CO2-reduktionsmål
- Der stemmes for aktionærforslag, som ønsker at selskabet forpligter sig til at offentliggøre information om deres klimarelaterede lobbyaktiviteter og baggrunden for fastsatte CO2-reduktionsmål.
- Der stemmes imod selskabers klimaplaner ("Say on Climate" forslag), såfremt disse ikke lever op til en række minimumsstandarder. Det gælder bl.a. at de skal følge anbefalinger fra Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), leve op til Paris-aftalens reduktionskrav og være integreret i selskabets investerings- og forretningsstrategi.

Grønne værdipapirer

Benchmark:

For investeringer i statsejede selskaber fra udviklingsøkonomier (emerging markets) med udstedelser i hård valuta anvendes et referencebenchmark, hvor eksponeringen øges til grønne obligationsudstedelser.

Tobak

Produktet ekskluderer virksomheder, der er involveret i aktiviteter, der er relateret til produktion og salg af tobaksprodukter.

Eksklusionskriterier:

- Virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter og/eller e-cigaretter.
- Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra distribution og/eller salg af tobaksprodukter og/eller e-cigaretter.
- Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra salg af produkter og services som er nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter og e-cigaretter.
- Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra salg af navnerettigheder til brug for tobaksprodukter og e-cigaretter (Licensering).

Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korrupsion og bestikkelse

Overtrædelser af internationale normer

Produktet ekskluderer virksomheder involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

Eksklusionskriterium:

- Virksomheder involveret i miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige kontroverser med en kontrovers-score på 0 i henhold til MSCI's metode for vurdering heraf.

Kontroversielle våben og atomvåben

Produktet ekskluderer virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben og atomvåben.

Eksklusionskriterier:

- Virksomheder involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben i henhold til EU's definition (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben).
- Virksomheder involveret i fremstilling eller salg af atomvåben.

Strategi for investeringer i statsobligationer

Drivhusgasintensitet

Benchmark:

For investeringer i statsobligationer fra udviklingsøkonomier (emerging markets) med udstedelser i hård valuta anvendes et benchmark, hvor lande revægtes med afsæt i en samlet score for landets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Klimafaktorer indgår i benchmark-konstruktionen. Grundet revægtningen, har benchmarket et lavere CO2-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.

Grønne værdipapirer

Benchmark:

For investeringer i statsobligationer fra udviklingsøkonomier (emerging markets) med udstedelser i hård valuta anvendes et referencebenchmark, hvor eksponeringen øges til grønne

Sociale rettigheder

Produktet ekskluderer stater forbundet med krænkelse af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, samt FN's principper.

Eksklusionskriterium:

- Stater omfattet af EU-sanktioner mod landets politiske ledelse eller personer med tætte bånd til landets politiske ledelse. Kriteriet omfatter alle sanktionstyper, herunder finansielle sanktioner, indrejserestriktioner og våbenembargoer. EU implementerer FN-sanktioner, som dermed også er en del af eksklusionskriteriet.

Forvaltningsskik

Bæredygtigheds-rating

Produktet ekskluderer stater med en lav samlet score for landets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Ratingen er en indikator for god regeringsførelse som angår forhold knyttet til landes økonomiske, politiske og sociale udvikling såsom administrativ gennemsigtighed, anti-korruption, miljømæssig ansvarlighed, demokrati og retsstatsprincippet. Ratingen er baseret på en vurdering af en række bæredygtighedsfaktorer, hvor miljømæssige forhold vægter 15 pct. (E), sociale forhold vægter 25 pct. (S) og politiske forhold (G) vægter 50 pct. i den samlede score.

Eksklusionskriterium:

- Stater med med laveste (CCC) og stater med næstlaveste (B) rating-niveau med risiko for nedjustering i henhold til MSCI's metode.

Ikke samarbejdsvillige skattejurisdiktioner

Produktet ekskluderer stater der enten ikke deltager i en konstruktiv dialog med EU om skatteforvaltning eller som ikke har opfyldt deres tilsagn om at gennemføre reformer for at overholde en række objektive kriterier for god forvaltningspraksis på skatteområdet vedrørende gennemsigtighed på skatteområdet, fair beskatning og gennemførelse af internationale standarder for bekæmpelse af udhuling af skattegrundlaget og overførsel af overskud.

Eksklusionskriterium:

- Stater optaget på EU's liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner.

Strategi for investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

Drivhusgasemissioner

CO₂-målsætning:

Lægernes Pension har tilsluttet sig FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance. Initiativet har til hensigt at understøtte investorers mål om netto-nuludledninger fra investeringsporteføljen inden 2050. I henhold til retningslinjer fastsat i initiativet, er produktets investeringer i danske realkreditobligationsudstedelser omfattet af en målsætning om, at CO₂-aftrykket fra investeringerne skal reduceres med 45 pct. inden udgangen af 2030 relativt til niveauet i ultimo 2019. CO₂-aftrykket opgøres som anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner pr. mio. kr. investeret.

Strategi for investeringer i fast ejendom

Drivhusgasemissioner

CO₂-målsætning:

Lægernes Pension har tilsluttet sig FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance. Initiativet har til hensigt at understøtte investorers mål om netto-nuludledninger fra investeringsporteføljen inden 2050. I henhold til retningslinjer fastsat i initiativet, er produktets investeringer i danske ejendomme omfattet af en målsætning om, at CO₂-aftrykket fra investeringerne skal reduceres med 55 pct. inden udgangen af 2024 relativt til niveauet i ultimo 2019. CO₂-aftrykket opgøres som anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter.

Strategi for investeringer på tværs af aktivtyper

Grønne investeringer

Grøn investeringsmålsætning:

Lægernes Pension har fastsat en målsætning om, at grønne investeringer skal udgøre 15 pct. af pensionskassens samlede investeringer i 2030. Definitionen af grønne investeringer baseres på EU-klassificeringssystemets definition af miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Målsætningen gælder på tværs af produktets aktivtyper og omfanget af investeringer i henhold til EU-klassificeringssystemet opgøres efter et "best effort" princip på baggrund af tilgængelige data.

Benchmark:

For aktivklasserne børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer, samt statsobligationer og infrastruktur øges andelen af miljømæssigt bæredygtige investeringer ved brug af benchmarks.

● ***Hvad er de bindende elementer i den investeringsstrategi, der anvendes til at udvælge investeringer med henblik på at opnå de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af dette finansielle produkt?***

Bindende elementer betyder, at der fastsættes en række kriterier, for udvælgelsen af de investeringer der indgår i produktet, som ikke kan ignoreres eller tilsidesættes pba. skøn.

For dette produkt, udgør de ovennævnte eksklusionskriterier og benchmarks, de bindende elementer i investeringsstrategien. Forvaltere er juridisk forpligtet til at efterleve eksklusionskriterier. Dele af produktets portefølje er aktivt forvaltet, hvorfor aktivt forvaltede investeringer i produktet kan afvige fra benchmarks. Aktive forvalteres efterlevelse af bæredygtighedskriterier i benchmarks monitoreres løbende med henblik på at sikre efterlevelse af disse.

● **Hvad er det minimumssats, der er givet tilsagn om, med henblik på at reducere omfanget af investeringer, der blev overvejet forud for anvendelsen af investeringsstrategien?**

De bindende elementer reducerer universet for investerbare selskaber, dvs. selskaber, som produktet kunne investere i såfremt produktet ikke var underlagt eksklusionskriterier.

Produktets eksklusionskriterier betyder at investeringsuniverset ventes reduceret med:

- Børsnoterede aktier reduceres med 6,8 pct.
- Børsnoterede virksomhedsobligationer reduceres med 12,8 pct.
- Statsobligationer reduceres med 10,7 pct.

Investeringsuniverset er defineret som de markedskapitaliseringsvægtede moderindeks for de relevante aktivklasser.

● **Hvad er politikken for vurdering af god ledelsespraksis i de investeringsmodtagende**

Følgende redskaber anvendes til at sikre at fremme god ledelsespraksis i selskaber:

- Der investeres ikke i selskaber, som bryder med internationale principper og national lovgivning for god selskabsledelse. Vurderingen af selskabers efterlevelse af retningslinjerne tager afsæt i FN's Global Compact principper og OECD's retningslinjer for multinationale
- Stemmeafgivning i aktieporteføljen er baseret på stemmeanbefalinger, som søger at fremme internationale standarder for god selskabsledelse.
- Brug af benchmarks i virksomhedsobligationsporteføljen, hvori der indgår kriterier for god selskabsledelse til brug for revægtning af selskaber i benchmarket.
- Brug af benchmarks i aktieporteføljen, hvori der indgår kriterier for god selskabsledelse på klimaområdet til brug for revægtning af selskaber i benchmarket.

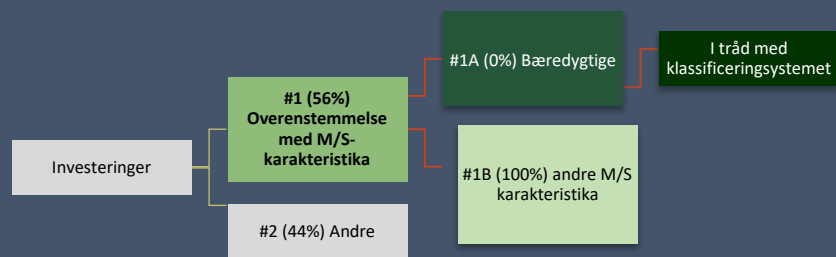
God ledelsespraksis

omfatter solide ledelsesstrukturer, arbejdstagerforhold, aflønning af personale og overholdelse af skatteregler.

Hvad er den planlagte aktivallokering for dette finansielle produkt?

Som det fremgår af figuren nedenfor, er 56 pct. af produktets investeringer, i overensstemmelse med produktets miljømæssige og sociale karakteristika. Det betyder, at godt halvdelen af produktets investeringer tager hensyn til bæredygtighedsfaktorer via redskaber integreret i investeringsstrategien.

#1 Overensstemmelse med M/S-karakteristika omfatter de af det finansielle produkts investeringer, der anvendes til at opnå de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af det finansielle produkt.

#2 Andre omfatter de resterende investeringer i det finansielle produkt, som hverken er i overensstemmelse med de miljømæssige eller sociale karakteristika eller kan kvalificeres som bæredygtige investeringer.

Kategori #1 Overensstemmelse med M/S-karakteristika omfatter:

- Underkategori #1A Bæredygtige omfatter bæredygtige investeringer med miljømæssige eller sociale mål.
- Underkategori #1B Andre M/S karakteristika omfatter investeringer, der er i overensstemmelse med de miljømæssige eller sociale karakteristika, og som ikke kan kvalificeres som bæredygtige investeringer.

Aktivallokering
beskriver andelen af
investeringer i
specifikke aktiver.

De 56 pct. af produktets investeringer består af en række forskellige investeringstyper også benævnt aktivklasser. Tabellen nedenfor viser sammensætningen af de forskellige aktivklasser samt den planlagte aktivfordeling for hele produktet.

Aktivklasse	Andele af produktet (Pct.)	Andele af produktet i overensstemmelse med M/S-karakteristika #1 (Pct.)	Andele af produktet, ikke i overensstemmelse med M/S-karakteristika (Andre) #2 (Pct.)
Børsnoterede aktiver			
Aktier	27,9	27,9	
Virksomhedsobligationer			
<i>High Yield</i>	5,8	5,8	
<i>Fixed Income hedgefonde</i>	1,0		0,4
<i>Emerging Markets Hård valuta</i>	0,4	0,4	
Statsobligationer			
<i>Danske, tyske, amerikanske</i>	11,5		11,5
<i>Emerging Markets Hård valuta</i>	3,5	3,5	
<i>Emerging Markets Lokal valuta</i>	4,8	4,8	
Realkreditobligationer	15,6	7,8	7,8
Ikke-børsnoterede aktiver			
Unoterede aktier	6,9		6,9
Obligationer			
<i>Seniorlån</i>	3,9		3,9
<i>Øvrig kredit</i>	2,9		2,9
Reale aktiver			
<i>Infrastruktur</i>	6,0		6,0
<i>Ejendomme</i>	10,0		
Danske ejendomme		5,8	
Andre			4,2
Samlet andel, pct. *	100	56	44

* Derivater indgår ikke i den samlede andel af produktet.

For de resterende 44 pct., af produktets investeringer, kan der for nuværende ikke garanteres hensyntagen til bæredygtighedsfaktorer i investeringsprocessen.

Det skyldes følgende forhold:

- Ikke-børsnoterede investeringer er kendetegnet ved, at de foretages over en længere årrække, hvor investorernes kapital er bundet i fonden. Det betyder, at Lægernes Pension ikke har mulighed for at implementere den gældende politik i allerede gennemførte investeringer. Der vil derfor være historiske investeringer, som ikke efterlever den til enhver tid gældende politik og det kan derfor ikke garanteres at investeringerne tager højde for alle de identificerede bæredygtighedsfaktorer.
- For de ikke-børsnoterede aktiver er der foreløbigt ikke data, som kan understøtte dækkende rapportering for identificerede bæredygtighedsindikatorer i henhold at sikre efterlevelse af relevante bæredygtighedsfaktorer.
- For visse børsnoterede aktivtyper skønnes det vanskeligt at integrere relevante bæredygtigfaktorer i investeringsprocessen. Bl.a. som følge af manglende data eller manglende redskaber til integration af bæredygtighedsfaktorer.

Der arbejdes på at sikre integration af bæredygtighedsfaktorer i investeringstrategien for de resterende aktivtyper. Målsætningen er, at resterende aktivklasser løbende omfattes af bæredygtighedsfaktorer og at produktets andel af investeringer omfattet af bæredygtighedsfaktorer derfor løbende øges.

Aktiviteter, der er i overensstemmelse med klassificeringssystemet, udtrykkes som en andel af:

- **Omsætning** der afspejler andelen indtægter fra de investeringsmodtagende virksomheders grønne aktiviteter
- **kapitaludgifter** (CapEx), der viser de grønne investeringer foretaget af investeringsmodtagende virksomheder, f.eks. med henblik på en omstilling til grøn økonomi
- **driftsudgifter** (OpEx), der afspejler de investeringsmodtagende virksomheders grønne operationelle aktiviteter.

 er bæredygtige investeringer med et miljømål, der ikke tager hensyn til kriterierne for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter i henhold til EU-klassificeringssystemet.

Mulighedsskabende aktiviteter gør det direkte muligt for andre aktiviteter at yde et væsentligt bidrag til et miljømål.

Omstillings-aktiviteter er aktiviteter, for hvilke der endnu ikke findes kulstoffattige alternativer, og som bl.a. har drivhusgasemissionsniveau, der svarer til de bedste resultater.

● *Hvordan er anvendelsen af derivater med til at opnå de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af det finansielle produkt?*

Hovedparten af produktets derivatinvesteringer foretages via standardindeks, hvor der ikke indgår bæredygtighedsfaktorer. For udvalgte aktierivater anvendes et indeks konstrueret i henhold til kriterierne for "EU-benchmarks for klimaovergangen" fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/2089 af 27. november 2019 om ændring af forordning (EU) 2016/1011, for så vidt angår EU-benchmarks for klimaovergangen, Paristilpassede EU-benchmarks og bæredygtighedsrelaterede oplysninger om benchmarks.

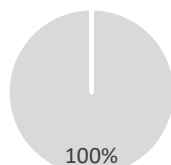
I hvilket minimumsomfang er bæredygtige investeringer med et miljømål i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?

Produktet kan ikke garantere at foretage bæredygtige investeringer, der lever op til EU-klassificeringssystemet for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Der angives derfor en minimumsandel af bæredygtige investeringer på 0 pct.

Grønne obligationer indgår opgørelsen med fuld vægt grundet manglende data for udstedelsernes helt eller delvise efterlevelse af EU-klassificeringssystemets kriterier.

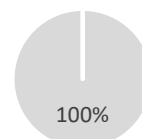
De to diagrammer nedenfor viser med grønt minimumsprocentdelen af investeringer, der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet. Da der ikke findes nogen hensigtsmæssig metode til at bestemme overensstemmelsen med klassificeringssystemet for statsobligationer*, viser det første diagram overensstemmelsen med klassificeringssystemet i forhold til alle det finansielle produkts investeringer, inkl. statsobligationer, mens det andet diagram kun viser overensstemmelsen med klassificeringssystemet i forbindelse med det finansielle produkts investeringer, ekskl. statsobligationer.

1. Investeringer i overensstemmelse med klassificeringssystemet, inkl. statsobligationer*

■ I overensstemmelse
■ Andre investeringer

2. Investeringer i overensstemmelse med klassificeringssystemet, ekskl. statsobligationer*

■ I overensstemmelse
■ Andre investeringer

* Med henblik på disse diagrammer omfatter "statsobligationer" alle statsengagementer.

● *Hvad er minimumsandelen af investeringer i omstillingsaktiviteter og mulighedsskabende* Der er ikke tilgængelig data til at understøtte opgørelsen.

Hvad er minimumsandelen af bæredygtige investeringer med et miljømål, der ikke er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet?

Ikke relevant.

Hvilken minimumsandel udgjorde socialt bæredygtige investeringer?

Produktet foretager ikke bæredygtige investeringer med sociale mål.

Hvilke investeringer er medtaget under "#2 Andre", hvad er formålet med dem, og er der nogen miljømæssige eller sociale minimumsgarantier?

Se forklaring i afsnittet om *planlagt aktivallokering* ovenfor.

Er der angivet et specifikt indeks som referencebenchmark for at fastslå, om dette finansielle produkt er i overensstemmelse med de miljømæssige og/eller sociale karakteristika, som det fremmer?

Der anvendes en række referencebenchmarks i produktet, som integrerer udvalgte bæredygtighedsfaktorer i aktivklasserne børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer og statsobligationer. Benchmarks anvendes med henblik på at tage hensyn til bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer". For øvrige bæredygtighedsfaktorer er der i visse tilfælde enten overlap mellem produktets eksklusionskriterier og de eksklusionskriterier, som indgår i benchmark-konstruktionerne, eller også er produktets eksklusionskriterier skærpet relativt til benchmarkets kriterier. For disse er det således eksklusionskriterierne, som tager hensyn til de relevante bæredygtighedsfaktorer.

Reference benchmarks er indekser til måling af, om det finansielle produkt opnår de miljømæssige eller sociale karakteristika, som det fremmer.

Aktivklasse	Benchmark navn
Aktier	MSCI ACWI Climate Change
Virksomhedsobligationer	
<i>High Yield</i>	ICE BofA Global High Yield ESG Tilt
<i>Emerging Markets Hård Valuta</i>	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified
Statsobligationer	
<i>Emerging Markets Hård Valuta</i>	JP Morgan ESG EMBI Global Diversified

● **Hvordan bringes referencebenchmarket løbende i overensstemmelse med hvert af de miljømæssige eller sociale karakteristika, der fremmes af det finansielle produkt?**

Der anvendes standardiserede referencebenchmarks, som er udbudt og konstrueret af benchmarkudbydere. Referencebenchmarks integrerer derfor ikke alle produktets bæredygtighedsfaktorer og tilpasses ikke ved ændring af produktets bæredygtighedsfaktorer.

● **Hvordan sikres investeringsstrategiens overensstemmelse med indeksmetoden løbende?**

Referencebenchmarks anvendes dels for aktivt forvaltede investeringer og dels for passivt forvaltede investeringer. For passivt forvaltede investeringer bringes investeringer i overensstemmelse med referencebenchmark i tråd med benchmarksudbyderens metode herfor. Der foretages månedlig eller kvartalsvis tilpasning af benchmarks i tråd med de bæredygtighedsfaktorer, som indgår i benchmark-konstruktionen. For aktivt forvaltede investeringer monitoreres forvalteres efterlevelse af benchmarkets bæredygtighedsfaktorer kvartalsvis. Efterlevelse indgår i den samlede vurdering af forvalterens performance og manglende efterlevelse kan derfor medføre fravalg af forvaltere.

● *Hvordan adskiller det angivne indeks sig fra et relevant bredt markedsindeks?*

MSCI ACWI Climate Change

Benchmarket er konstrueret i henhold til kriterierne for "EU-benchmarks for klimaovergangen" fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/2089 af 27. november 2019 om ændring af forordning (EU) 2016/1011, for så vidt angår EU-benchmarks for klimaovergangen, Paristilpassede EU-benchmarks og bæredygtighedsrelaterede oplysninger om benchmarks. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- Selskabers vægt i benchmarket er baseret på muligheder og risici forbundet med overgangen til en lav-emissionsøkonomi. Der anvendes en "Low Carbon Transition Score", som grundlag for at vurdere selskabers risici og muligheder. Scoren inddrager en række data om selskabers klimaprofil, herunder bl.a. selskabers nuværende CO₂-udledninger, produkters eksponering til risici knyttet til den grønne omstilling, selskabets eksponering til grønne teknologier, og vurdering af ledelsens tilgang til håndtering af klimaforhold i form af omstillingsplaner og CO₂-reduktionsmål.
- Benchmarket øger dermed eksponeringen til selskaber, der forventes at drage fordel af overgangen til en lav-emissionsøkonomi, mens eksponeringen reduceres til selskaber, der forventes at blive negativt påvirket. Benchmarket øger desuden eksponeringen til selskaber med miljømæssigt bæredygtige aktiviteter i henhold til EU-klassifikationssystemet.
- Benchmarket er konstrueret således at CO₂-aftrykket fra de underliggende selskaber er 30 pct. lavere end investeringsuniverset. Benchmarket revideres løbende, så der opnås CO₂-reduktioner på 7 pct. årligt fra 2021 og frem i tråd med Paris-aftalens temperaturmålsætning.

ICE High Yield ESG Tilt

Benchmarket er konstrueret ved brug af en samlet score for selskabers bæredygtighedsprofil baseret på data for en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Som følge af metoden øges eksponeringentil selskaber med gode ESG-ratings samt de selskaber, hvis ESG-rating forbedres over tid. Modsat, mindskes eksponeringen til selskaber med dårlige ratings. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktoren "drivhusgasemissioner":

- ESG-ratingen tager afsæt i forhold med særlig betydning for selskabers forretning og selskaber kan påvirke. I ESG-ratingen indgår bl.a. data om selskabers ressourceforbrug, CO₂-udledninger, og produkters klimaaftryk. Benchmarket inkluderer alene selskaber, som har en ESG-rating. Det betyder, at selskaber med utilstrækkelig bæredygtigheds-rapportering, herunder på klimaområdet, ekskluderes fra benchmarket. Tilpasning af selskabers vægt i benchmarket sker uafhængigt af selskabernes sektortilhørsforhold, hvorfor sektorer med lavt rating-niveau nedvægtes til fordel for andre sektorer.
- Benchmark-konstruktionen betyder, at selskaber og sektorer med høje CO₂-udledninger nedvægtes. Det gælder fx selskaber i energi- og forsyningssektorerne. Benchmarket har derfor et lavere CO₂-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.

JP Morgan ESG EMBI Global Diversified DKK Hedged

Benchmarket er konstrueret ved brug af en samlet score for selskabers og landes bæredygtighedsprofil baseret på data for en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Benchmarket indeholder både virksomhedsobligationer udstedt af statsejede selskaber og statsobligationer. Sidstnævnte udgør ca. 90 pct. af det samlede benchmark. Eksponeringen øges til selskaber og lande med høje ESG-ratings. Modsat, mindskes eksponeringen til selskaber og lande med lav rating. Selskaber og lande med laveste rating-niveau ekskluderes. Følgende elementer i benchmark-konstruktionen har relevans for bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer":

- Benchmark-konstruktionen betyder, at selskaber og sektorer med høje CO2-udledninger nedvægtes. Benchmarkets virksomhedsobligationer har derfor et lavere CO2-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- Benchmark-konstruktionen betyder, at lande med høje CO2-udledninger nedvægtes. Benchmarkets statsobligationer har derfor et lavere CO2-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- Benchmarket øger vægten af grønne obligationsudstedelser relativt til øvrige obligationsudstedelser i benchmarket.
- Selskaber med omsætning fra termisk kul ekskluderes fra benchmarket.

Hvor kan jeg finde flere produktspecifikke oplysninger online?

Der findes flere produktspecifikke oplysninger på webstedet:

[Lægernes Pension - bæredygtighedsinformation](#)